

RISTO OIKARINEN

OIKEA ENKELI

**HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ
OTAVA**

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

*Vaikka minä puhuisin ihmisten ja enkelien kielillä
mutta minulta puuttuisi rakkaus,
olisin vain kumiseva vaski tai helisevä symbaali.*

1. Kor. 13:1

Anteeksiantaminen on luonnotonta, siksi se on niin vaikeaa. Kaunan kantaminen käy luonnostaan. Sitä vain painaa tyynyyn päänsä, ja se alkaa hautoa koston kuin lintu raskasta munaa. Pää hautoo ja hautoo, vielä unissaankin. En silti koskaan toteuta sen hautomisia. Koston muna ei kuoriudu, ja tyydyn siihen.

Ajan kanssa olen tyytynyt omaan avuttomuuteeni. On tietysti eri asia tyytyä kuin unohtaa, eikä kumpikaan ole sama kuin että antaisin anteeksi.

Astun ulos Suomen kansallisoopperan ovista. Aurinko on kiivennyt pilvettömälle taivaalle. Helsinginkadun ja Mannerheimintien risteyksessä väreilee pakokaasu. Päivästä on tulossa kuuma.

Lakaisuauto matelee jalkakäytävällä. Se jättää jälkeensä märkää vanaa kuin jättimäinen etana. Suojaan korvat suhinalta ja käännyn kohti Töölönlahtea. Kiihdytän askelta ravintolan löyhkäävän jätekatoksen kohdalla ja mieleeni tulee Ben Affleckin puhe Oscar-gaalassa, miten hän puristi kullattua patsasta, kumartui mikrofoniin ja sanoi: »You can't hold grudges.»

Jos haluat menestyä, älä kannaa kaunaa, sitä hän tietysti tarkoitti.

Menestys on monien taiteilijoiden ylin jumala. Se elää uhreista kuten kaikki muutkin jumalat. Ben Affleck uhrasi Menestykselle oman luontaisen katkeruutensa. Sinä uhrasit sille minut. Meidät.

Ja toden totta: eromme jälkeen urasi lähti nousukiitoon.

Sitä oli piinallista seurata sivusta. Kidutin it-

seäni katsomalla alusta loppuun suorana striimatus läpimurtokonserttisi YouTubesta: Silmiä hivelevä sininen mekko. Koko salin täyttävä pyöreä soundi. Seisoma-aplodien lakkaamaton kuuhu. Tulkintasi Mozartin klarinettikonsertosta keräsi nopeasti satojatuhansia katselukertoja. Nyt ne laskeetaan varmasti miljoonissa.

Laskeudun Töölönlahtea kiertävälle kävelytielle. Vanhat rantapuut ovat heleänvihreitä, vedessä käy lintujen kuhina.

Puhelin värisee povitaskussa. Akku valittaa loppumistaan ja numero näyttää oudolta. Siinä on Ruotsin maakoodi +46. Sama kuin minun ikäni nyt.

En vastaa. Jos soittaja on asiakas, jättäköön viestin.

Pysähdyn kävelysillalle, jonka alla solisee puro. Virtauksessa toimii minikokoinen vesivoimala siipirattaineen. Kaiteeseen kiinnitetyssä muovirasiassa näkyy usb-portti, ja opaskyltti kertoo, että voimalan tuottamalla sähköllä voi ladata puhelinta.

Lasken repun selästäni ja nojaudun katselemaan sorsapesuetta. Kaiteen toiseen päähän istuu varis, se pälyilee minua ja kiiltävää rasiaa. Se haluaisi iskeä siihen nokkansa, mutta seison hankkeen tiellä.

Ei ole kulunut vuottakaan siitä, kun lopetit suhteemme. Syksy teki silloin tuloaan.

Olit saanut stipendin Wiepersdorfin taiteilija-residenssiin, Berliinistä sata kilometriä etelään. Pakkasit innoissasi: kaksi kuukautta säveltämistä ja harjoittelemista täysihoidossa. Tulin käymään luonasi elokuun lopussa pitkäksi viikonlopuksi. Seisoit odottamassa sateenvarjon kanssa kyläpahasen bussipysäkillä. Ilma oli kostea mutta ei satanut, kissat mourusivat sammaleisella kiviaidalla.

Kuljimme peltojen keskellä himmeästi valaistulla tiellä, jonka varrella rehotti pujoa. Kauempana pellon reunassa näkyi kasvihuoneita. Kerroit niiden olevan hylättyjä ja että ne näkyivät myös työhuoneesi ikkunasta. Ja että aamuvalossa ne toivat mieleesi rannalle eksyneiden valaiden ruhot.

Lähempänä residenssiä tie kapeni tuuheid-
den lehtipuiden reunustamaksi kujaksi ja hämär-
tyi entisestään. Askeleeni rasahtelivat tammen-
terhoista tai muista pähkylöistä, niin kuvittelin,
kunnes yhtäkkiä pysähdyit ja pyysit varomaan
astumasta kotiloiden päälle. Yksi kengän rasah-
dus tarkoitti yhtä kuoliaaksi murskautuvaa kotiloa.

Kyykistyin tutkimaan maata täplittäviä tum-
mia palleroita ja saatoin juuri ja juuri erottaa nii-
den päät pienine sarvineen.

Niiden kohtalo puistatti, ja vaikka astelin lop-
pumatkan varovasti ja katse maassa kuin miinojen
keskellä, en onnistunut väistämään kaikkia. Toisin
kuin sinä – en kuullut että askeleesi olisivat ker-
taakaan rasahtaneet.

Hämäränäköni on onneton, se kävi jo lapsena sel-
väksi. Kun leikin loppukesän iltahämärissä pihan
lasten kanssa kirkonrottaa, näin tuskin ketään.
Myöhemmin olen ajatellut, että kenties vaiva on
kaltaisilleni tyypillinen.

Vastaavasti kuuloaistini on poikkeuksellisen

tarkka, ehkä sekin on lajityypillistä. Kuuloni turvin pysyin hämärän laskeuduttua leikeissä mukana.

Kuuloni tuntuu ikääntyessä vain paranevan. Linnut metelöivät joka kesä äänekkäämmin, samoin heinäsirkat, ja viime syksystä lähtien, käydessäni nukkumaan, olen erottanut seinän takaa naapurin keuhkojen rahinan. Aiemmin kuulin pelkät yskänpuuskat.

Ja tänä aamuna kun istuin raitiovaunussa olin jopa kuulevinani rattaissa parkuvan pikkuvauvan sydämen, se nakutti itkun alla vaimeasti ja tasaisena kuin kapaloitu metronomi, nopeammin kuin *tempo di marcia*, ja päässäni alkoi sen tahdissa soida Venäläinen tanssi Tšaikovskin Pähkinänsärkijästä. Laskin, että pienokaisen sydän löi hieman yli sata-viisikymmentä iskua minuutissa.

On toki mahdollista, ja ehkä oletettavaa, että vauvan syke kaikui vain omassa päässäni ja että läpi kevään jatkuneella univajeella oli osuutensa asiaan. Mutta silti: nakutus loppui heti, kun äiti oli työntänyt rattaat ulos ja raitiovaunun ovet sulkeutuivat heidän takanaan Hesperian puiston pysäkiltä lähdetessä.

Ukki, isäni isä, puhui minulle harvoin. Yksi niistä hetkistä sattui hänen 90-vuotispäivillään. Olin silloin kahdentoista ja työnsin hänet vanhainkodin saliin pyörätuolissa, johon hän oli joutunut kiipeytyneen lonkkansa takia vain pari päivää aiemmin. Muistan ukin hiukset aina samanlaisina: kiharoina, tuuheina ja kauttaaltaan valkoisina. Puhuin hänelle kovalla äänellä, niin kuin muutkin, sillä hänen kuulonsa oli vaurioitunut sodassa. Juuri ennen kuin juhlavieraat astelivat saliin, ukki kääntyi katsomaan puoleeni ja sanoi tuttu valoisa hymy kasvoillaan: »Kaikkea ei kannata kuulla. Ei paljoakaan.»

Mitä paremmaksi kuuloni tulee, sitä häiritsevämmäksi käyvät pienetkin öiset äänet. Toisaalta hyödyn tarkasta korvasta silloin kun joudun liikkumaan hämärässä, ja tietysti päätyössäni: joskus juuri soittimen sivuäänet, jotka voivat lähteä hyvin vaimeina, paljastavat minulle missä potilaan vika piilee.

Berliinistä etelään sijainnut taiteilijaresidenssi oli hulpea kartanolinna näyttävine pylväineen, por-

taikkoineen ja puutarhoineen. Asuinhuoneesi sijaitsi päärakennuksen toisessa kerroksessa, erillinen työskentelytila pienen kävelymatkan päässä puurakennuksessa, joka oli entinen hevostalli. Hehkutit vuolaasti sen akustiikkaa.

Lauantaina teimme päiväretken Berliiniin. Dresdener Strassella kävin kymmenen euron pariturissa. Mintunvihreään kauluspaitaan pukeutunut mies tunnisti meidät suomalaisiksi ja sanoi itse tulevansa Makedoniasta. Hän kampasi sieltä täältä harmaantuneita hiuksiani huulet mutrulla ja sanoi: »Grau ist besser.» Istuit takanani sohvalla ja virnuilit peilin kautta.

Nyt tiedän, että olit valmistautunut jättämään minut. Panin merkille vähäpuheisuutesi, mutta tuudittauduin kuvitelmaan, että se johtui luovasta vaiheestasi, että sävelet olivat vallanneet tilan sanoilta aivoissasi. Pitkillä kävelyretkillä, jotka veivät havupuumetsiköiden ja kylän peltojen halki, puhuit minulle lyhyesti, sitä vastoin leivosille ja kyyhkysille viheltelit polveilevia vastauksia, välillä pysähdyit tallentamaan jonkin melodianaihion puhelimeen.